

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie adw. **S. J.** obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z § 17 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej nr 2/XVIII/98 w zw. z art 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze,
po rozpoznaniu 3 października 2025 r. w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu, kasacji obwinionego – adw. S. J., od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w Warszawie z 28 września 2024 r., sygn. akt [...], umarzającego postępowanie w sprawie a tym samym utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Dyscyplinarnego [...] Izby Adwokackiej [...] z 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...],

postanowił:

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
- II. zasądzić od obwinionego adw. S. J. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwudziestu) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Adwokat S. J. został obwiniony o to, że 23 grudnia 2020 r. [...] naruszył zasady etyki adwokackiej i godności zawodu poprzez niezachowanie umiaru i oględności w wypowiedziach zawartych w piśmie z dnia 23 grudnia 2020 r. skierowanym do Prokuratora Regionalnego w W. J. R., tj. o przewinienie

dyscyplinarne z § 17 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej nr 2/XVIII/98 w zw. z art 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze.

Orzeczeniem z 9 marca 2022 r., sygn. akt [...], Sąd Dyscyplinarny [...] Izby Adwokackiej [...], uznał obwinionego adw. S. J. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym ustaleniem, że czyn ten zakwalifikował jako przewinienie z § 14 w zb. z § 16 zd. 2 w zb. z § 17 uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej nr 2/XVIII/98 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu z późn. zm. w zw. z art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2368) w zw. z art. 18 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345) w zw. z art. 95n pkt 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2368) i za to na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze wymierzył obwinionemu karę nagany i na podstawie art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze orzekł wobec niego zakaz sprawowania patronatu na 5 lat. Ponadto Sąd dyscyplinarny I instancji obciążył obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Odwołanie od powyższego orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego [...] Izby Adwokackiej [...], pismem z 28 marca 2022 r. wniósł obwiniony adw. S. J.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury orzeczeniem z 24 września 2022 r., sygn. akt [...], uchylił w całości zaskarżone orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z 9 marca 2022 r., sygn. akt [...] i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu Izby Adwokackiej [...].

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Dyscyplinarny [...] Izby Adwokackiej [...], postanowieniem z 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...], uznał przewinienie obwinionego za przypadek mniejszej wagi i umorzył postępowanie w sprawie, kosztami postępowania obciążając [...] Izbę Adwokacką [...].

Zażalenie na to orzeczenie, pismem z 7 maja 2024 r., złożył obwiniony, który zarzucił orzeczeniu z 17 kwietnia 2024 r.:

- obrazę przepisów prawa materialnego (art. 438 pkt 1 k.p.k.), przez dowolne przyjęcie w uzasadnieniu postanowienia, że obwiniony, mimo braku czynu (art. 17 § 1 pkt. 1 k.k.) dopuścił się naruszenia zasad etyki;

- obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 438 §2 k.p.k.), przez wybiórcze przywołanie fragmentu pisma obwinionego z dnia 23.12.2020 r. i pominięcie dowodów istotnych (art. 410 k.p.k., art. 2 § 2 k.p.k.) zawartych w akapicie pierwszym tegoż pisma (pismo z 1.04.2020 r., 21.09.2020 r.) na okoliczność przestępstwa nadużycia uprawnień (231 k.k.) przez J. R., M. W., Ł. M.; pominięcie dowodów na okoliczność przestępstwa nadużycia uprawnień i oskarżenia fałszywego przez J. T. (art. 231 k.k.) w sprawie [...], ([...]); pominięcie dowodów na okoliczność przestępstwa nadużycia uprawnień przez J. T. (art. 231 k.k.) w sprawie [...], ukrycia dowodów niewinności nakazanych przez Sąd Dyscyplinarny w sprawie [...], ([...]), a w konsekwencji pominięcie wszystkich celów postępowania (art. 2 § 1 k.p.k.);

- rażącej samowoli w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia (art. 438 pkt 3 k.p.k.), mimo iż żaden zwrot użyty w tym piśmie, kierując się rozumem, nie zawierał treści obelżywych, niegodnych, uzasadniony był w obronie dobrego imienia, praw pokrzywdzonego, interesu społecznego, skutkiem przestępstwa rażącego niedopełnienia obowiązków przez wskazanych wyżej sprawców (art. 231 k.k.);

- rażącej samowoli sądzących w warunkach nadużycia uprawnień, (art. 231 k.k.), pominięcia prawa pokrzywdzonego do słusznej, uzasadnionej krytyki, przestępstwa „władzy”, zważywszy przy tym, że żaden fragment pisma nie zawierał treści nieprawdziwych, a więc przy pominięciu braku czynu (art. 1 § 1 k.k.), pominięcia obowiązku uniewinnienia, a nie umorzenia postępowania (art. 414 k.p.k.).

W wyniku rozpoznania zażalenia, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, postanowieniem z 28 września 2024 r., sygn. akt [...], uzupełnionym następnie postanowieniem z 15 listopada 2024 r., umorzył postępowanie w sprawie, zaś kosztami postępowania obciążył Izbę Adwokacką [...].

Kasację od tego rozstrzygnięcia wniósł obwiniony, zaskarżając postanowienie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie prawa skutkiem pominięcia okoliczności faktycznych (art. 86 § 2 ustawy o adwokaturze):

- pominięcie zasady rozumnego postępowania - całokształtu okoliczności wyrażonej w przepisie art. - 410 k.p.k., wskazanych dowodów, dowodów z urzędu;

- błędne zastosowanie przepisu art 88 pkt 2 ustawy skutkiem pominięcia okoliczności faktycznych i na tej błędnej podstawie umorzenie postępowania;

- pominięcie obowiązku wyrażonego przepisem art 414 § 1 zd. 2 k.p.k.;

- uchybienie obowiązkowi wynikającym z przepisu art. 424 k.p.k. przez pominięcie tychże faktów istotnych, elementów uzasadnienia - oskarżenia w warunkach przestępstwa niedopełnienia obowiązku / nadużycia uprawnień (231 k.k.), a przy tym z niskich pobudek przez rzecznika adw. J. T., jego zastępcę adw. J1. T1., w porozumieniu z J. R. Prokuratorem Regionalnym w W.;

- naruszenie obowiązku doręczenia obwinionemu fałszywie pouczenia (art. 88 § 4 ustawy).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania - względnie uniewinnienie skarżącego; obciążenie kosztami postępowania sprawców oskarżenia; zasądzenia kosztów postępowania na rzecz obwinionego - ofiary przestępstwa; zasądzenie na rzecz obwinionego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w obu przypadkach według uznania Sądu.

Nadto skarżący wniósł o wydanie polecenia przez Ministra wszczęcia postępowań dyscyplinarnych wobec oskarżających, sędziących w I instancji, J. R. - winnych nadużycia uprawnień (art. 90 § 2 ustawy), przeprowadzenie dowodów z postępowania przeciwko J. R., prokuratorowi o zawieszenie w czynnościach, odwołanie z funkcji prokuratora, z wniosku Ministra Sprawiedliwości w Ministerstwie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie kasacyjne nie jest powszechną (trzecią) instancją. Ma swoje ograniczenia procesowe i materialne.

Na wstępie wskazać trzeba, że zgodnie z treścią art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k., kasacja na korzyść może być wniesiona jedynie w razie orzeczenia w postępowaniu dyscyplinarnym kary. Nie jest natomiast dopuszczalne wniesienie kasacji na korzyść w sytuacji, kiedy doszło do uniewinnienia lub umorzenia postępowania, a w niniejszej sprawie postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionego zostało umorzone.

Mimo to Sąd Najwyższy pochylił się nad argumentacją podniesioną w kasacji z uwagi na treść art. 523 § 4 k.p.k. stanowiącego, że ograniczenie powyższe nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. Zarzuty kasacji wskazywały na rażące naruszenie prawa poprzez brak uniewinnienia od popełnienia zarzucanego czynu.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Nie ma podstaw do stwierdzenia rażącego naruszenia prawa (art. 91b ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze).

Czyn zarzucany skarżącemu został oceniony przez Sąd Dyscyplinarny [...] Izby Adwokackiej [...], postanowieniem z 17 kwietnia 2024 r., sygn. akt [...], który uznał przewinienie obwinionego za przypadek mniejszej wagi.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury, w wyniku rozpoznania zażalenia skarżącego mógł umorzyć postępowanie, na podstawie art. 88 ust. 2 w związku z art. 8 ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze, jako że od popełnienia czynu upłynęły ponad trzy lata.

Żądnie uniewinnienia nie jest zasadne.

Czyn został popełniony. Nie ma podstaw do stwierdzenia, że skarżący powinien zostać uniewinniony.

Skarżący wysłał pismo z dnia 23 grudnia 2020 r. do Prokuratora Regionalnego, które nie pozwala na uznanie, iż nie doszło do naruszenia § 17

uchwały Naczelnej Rady Adwokackiej nr 2/XVIII/98 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

W kasacji skarżący nie zarzuca naruszenia § 17 wskazanego Zbioru Zasad. Nie zarzucał naruszenia tego przepisu również w odwołaniu od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego z 17 kwietnia 2024 r.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.

Sąd obciążył obwinionego kosztami postępowania kasacyjnego w kwocie 20,00 zł (tj. ryczałt za doręczenie wezwań i innych pism) na podstawie art. 95n pkt 1 ustawy Prawo o advokaturze w zw. z art. 618 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 663 ze zm.).

[M. T.]

[r.g.]